

CENĂZEANUL

Periodic de opinie și informare socio-culturală • Anul X (2002) • Nr. 3

FOTO: SIMONA CHERLER

Sămânța bună

Puține sunt acele localități care se pot mândri cu un trecut aşa de bogat în evenimente istorice ca și Cenadul. Este foarte adevărat proverbul „Omul sfîntește locul”. Pe la 1028, Gerhard era numit episcop de Cenad. În anul 1046 el a fost chemat la cele veșnice.

Statuia din centrul localității este un simbol: sămânța binelui pe care Dumnezeu a semănat-o în sufletul fiecărui om trebuie să dea roade. Binele și răul sunt două puteri ale acestei lumi care luptă una împotriva celeilalte. În sufletul fiecărui om trăiește speranța că, o dată cu dezvoltarea materială, intelectuală și spirituală, păcatul va dispărea din această lume. Mulți susțin că la originea răului se află mizeria; dacă dispare aceasta, dispare și păcatul. Față de acest optimism, din evanghelii aflăm că păcatul va fi tot timpul prezent în istoria omenirii.

Dar de ce este aşa? - ne punem întrebarea. Pentru că omul a schimbat multe în jurul său, dar el a rămas același, el care a trăit în peșteră și astăzi trăiește în palat – este același.

Una dintre trăsăturile noastre esențiale este libertatea, iar dacă suntem liberi, atunci putem alege între bine și rău.

Dar de ce lasă Dumnezeu răul în lume? Dacă ne-a dat libertate, atunci nu ne poate

opri să ne folosim de ea, nu ne pune pe mâini cătușe. Trebuie să luptăm împotriva invidiei, comodității și experiențelor negative.

Oricât de mare ar fi răutea unor oameni, întotdeauna vor fi tați cinstiți, mame adevărate, dăruitoare și tineri conștiincioși.

În 1946, când erau încă vizibile rănilor războiului în Franța, un om și-a vândut castelul pentru a-i putea ajuta

pe cei orfani și pe cei bătrâni. A știut că statul le va da pâine, dar pe lângă aceasta este nevoie și de dragoste; vor primi locuințe, dar trebuie să fie și bucurie. Iată, aici este tărâmul pe care noi putem face multe. Să nu ne plângem de răutatea existentă, mai degrabă să stăm de partea binelui.

Dumnezeu a semănat în sufletul fiecărui sămânța binelui; de aceasta să avem

grijă. La judecata cea din urmă Dumnezeu va despărți grâul de neghină, adică binele și răul. Acesta trebuie să fie țelul vieții noastre: să fim de partea binelui. Timpul trebuie bine împărțit, nu numai cu munca, ci și cu cele trebucioase sufleturilor. Este nevoie de moralitate.

Avem atâtea posibilități de a face bine, ajutând semenii noștri. Să nu lăsăm conștiința noastră să moară. De multe ori nu facem ceea ce ne dictează conștiința, alegem ce este mai ușor și mai pragmatic pentru noi.

Fiecare dintre noi are de trecut prin trei momente dificile: primul este clipa morții, al doilea este atunci când vom apărea în fața lui Dumnezeu și al treilea - momentul judecății.

Sfântul Gerhard a trecut la cele veșnice ca un slujitor bun și drept. Conform legendei, în dimineața zilei în care a fost martirizat a presimțit ce îl aștepta, dar frica nu a pus stăpânire pe el, pentru că cele trei momente dificile prin care trece fiecare om au arătat că sămânța binelui care a fost semănată în sufletul său a dat rod însuțit.

Sărbătoarea Sfântului Gerhard se apropiе, trece, statuia lui rămâne, dar el, sus din ceruri, privește și așteaptă să-i urmăre exemplul făcând bine în jurul nostru.....

DAN GROZA
paroh romano-catolic

FLASH!

Hramul Bisericii Ortodoxe Române din Cenad a fost sărbătorit de cenăzeni în ziua de Rusalii, la 23 iunie 2002.

În Cenad a fost, într-adevăr, o sărbătoare a tuturor cenăzenilor, indiferent de religie sau de etnie. Evenimentul s-a desfășurat când la Căminul cultural, când la Școala generală. Păcat doar de canicula care a făcut ca distracția să înceapă mai târziu, prelungindu-se, astfel, până după miezul nopții.

* * *

În cursul lunii iunie, Cenadul l-a pierdut pe doctorul AMBRUS ALEXANDRU.

A plecat dintre noi la o vîrstă când avea încă multe de spus – 51 de ani.

Condoleanțe familiei îndoliate, iar lui țărâna fie-i ușoară!

* * *

La 7 iunie 2002, terminându-se reparațiile la Biserica Greco-Catolică, s-a făcut sfintirea Bisericii, ca și a troiței din curtea ei.

La un așa eveniment, audiența a fost pe măsură. Foarte mulți cenăzeni, indiferent de religie, au ținut să fie prezenți.

* * *

Pe 5 august, în cadrul unei ceremonii festive, a fost binecuvântat monumentul eroilor din cimitirul romano-catolic.

La această festivitate au participat atât foști locuitori de etnie germană ai Cenadului, cât și mulți localnici. Au adus cuvinte de omagiu personalități ale comunei.

Este adevărat că prietenia nu are hotare.

* * *

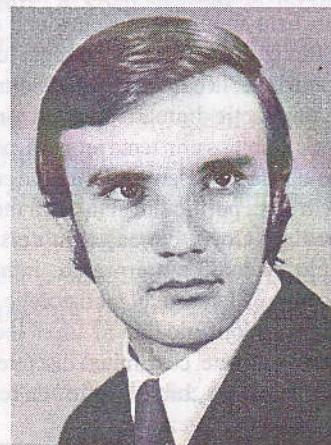
În ziua de 16 iulie 2002 a avut loc recepționarea DN6 (Cenad-frontieră), în lungime de 10 km.

Reabilitarea drumului s-a făcut din fonduri PHARE (un milion euro) și este destinat transportului ușor (până la 3,5 tone).

G.A.

A plecat dintre noi prea devreme

Părerile contradictorii despre persoana lui, păreri care l-au înconjurat și l-au însotit toată viața (și chiar acum, după moarte!), au dus treptat la o însingurare, o retragere a sa tot mai mult spre profesie și spre familie.

Dr. Alexandru Ambruș a fost unul dintre acei care au semnat actul de naștere al publicației noastre și în curând ar fi trebuit să participe la aniversarea unui deceniu de apariție a „Cenăzeanului”, dar... moartea nu a mai avut răbdare și l-a răpit dintre noi.

Atunci când se făceau presiuni asupra colegiului de redacție, Sandu (cum îl știau prietenii) nu și-a plecat capul și a preferat să nu mai facă parte din conducerea publicației, deși entuziasmul cu care a întâmpinat ideea unei „foi” în Cenad ar fi trebuit să-l îndepărteze de acest gest. Era un îndăruit ideii de presă și primele întâlniri de organizare a colegiului, de stabilire a rubricilor și a formatului, au avut loc la Dispensarul veterinar din comună, pe care-l conducea.

Ulterior a schițat un gest de reîntoarcere spre „Cenăzeanul”, dar și atunci prea timid, după cum îi era felul. Nu a fost omul care să insiste, să se bată chiar pentru o idee.

Deși a preferat o retragere din colegiu, a știut, în schimb, să ne păstreze tuturor prietenia sa. Dacă a fost lovit (și deseori a fost!) și ștut să se apere elegant, fără să poarte ranchiuă cuiva. Poate de aceea, între atâții semeni invidioși, nu și-a găsit nicicând un loc. Era și se considera mai presus, iar o confruntare cu ei o considera degradantă pentru el, refuzând-o sistematic.

Acum, despovărat de ostilitatea ce-l înconjura, se odihnește pentru veci într-un loc retras din cimitirul comunei, în căutarea liniștii eterne pe care și-o dorea și de care abia acum are parte.

GHEORGHE DORAN

Fizică, metafizică și un pact cu diavoul

Revizorul

de N.V. Gogol

După destule reproșuri ce s-au făcut în stagiunea trecută Teatrului Municipal din Baia Mare în legătură cu opțiunile repertoriale sau cu absența unor regizori de renume, iată că deschiderea de stagiune 2002-2003 înscrie pe afișul de premieră un titlu menit să descurajeze orice pornire cărătoare: „Revizorul” de Gogol, în regia lui Gelu Badea. Operă de maturitate, la care măiestria literară se grefează pe o solidă construcție dramatică, „Revizorul” constituie un pariu artistic ambicioz prin tema propusă, pe cât de realistă și actuală, pe atât de interesantă, mai ales în ceea ce privește incursiunea în sfera politicului și în cea a moravurilor.

„Revizorul” lui Gogol cunoaște, în versiunea scenică semnată Gelu Badea, o interpretare interesantă, cu o oarecare trecere spre fantasticul mefistofelic. Desigur, totul poartă semnul inconfundabil al unei lecturi nu doar inteligente, ci și cultivate, cu trimiteri discrete, dar în același timp foarte precise la o „bibliografie” de referință pentru „pactul cu diavoul” (vezi sărutul dintre diavol și muritor, realizarea trecerii spiritului satanic dintr-un trup în altul).

O excelentă punere în ecuație din punct de vedere regizoral aşadar, punere în ecuație care se bănuiește, însă, mai mult decât se vede în unele scene din spectacol. Afirmația poate părea ciudată și totuși ea exprimă exact senzația de nedumerită neîmplinire (poate din cauza prezenței unei adevărate „păduri de simboluri” extrem de condensate) pe care îl-o lasă vizionarea...

Există o scenă la începutul spectacolului – prima întâlnire între revizor (diavol) și primar (muritorul), în decorul unui „tablou” de Goya, „Sommul rațiunii naște monștri” – scenă de mare vibrație expresivă, ce induce un fior de neliniște, o neliniște meditativă, dacă putem să spunem astfel, făcându-ne să așteptăm mult de la acest spectacol, mai ales că suntem deja avertizați că nu e vorba de o versiune clasică a unui text realist, ci mai degrabă de una ev-medievală (în ceea ce privește concepția regizorală).

Evident, momentul nu e singular, încărcătura sa în semnificații se potențează o dată cu avansarea în miezul spectacolului, iar metafizica și – de ce nu? – imaginarii fantastice iau locul realității fizice. Liniile de contur ale spectacolului – foarte interesante, cum spuneam – continuă să se zărească, iar culorile sunt din ce în ce mai simbolice, nuanțele devenind extrem de semnificative...

Trebue să remarc faptul că văzând această premieră am fost tentat să afirm că spectacolul îmi pare cunoscut – aici mă refer la ideea cu mesagerul înnegurat – să fie o asemănare pur întâmplătoare cu filmul hollywoodian „Întâlnire cu Joe Black”...

Inspirat în construirea personajului, Adrian Matico a dat culoare și ritm spectacolului, reușind să aibă claritate și vlagă în nuanțarea intențiilor, în plasarea accentelor, ceea ce împingește un demers bine direcționat. Egal, surprinzător de egal, Valeriu Doran se remarcă prin momente de bună calitate, de finețe a interpretării (vezi monologul de final), evitând cu delicatețe parodia printr-un comic stăpânit, dar apelând la gesturi care să transmită gânduri într-un mod seducător.

De fapt, întreaga intrigă a spectacolului, în viziunea Badea, este construită pe raportul între cele două personaje, revizor (diavol) - primar (muritor), raport care este în esență cel dintre realitate și ficțiune și care în final are ca punct culminant „repetabile tempus”, adică o bandă a lui Moebius infinită...

Convențional, chiar dacă nu eronat, plauzibil în limitele corectitudinii (ceea ce nu e prea mult) arată personajele create de Romeo Bărbos și Dana Ilie.

Parcă neconvinsi de posibilitățile oferite de rolurile lor: Cristina Cârcea, Felicia Gozman Pop, Adriana Covacs, Claudiu Pintican, Claudiu Pop, Dan Cordea și Serghei Focă se mulțumesc „să se achite” de obligații.

Trebue remarcată Claudia Ena care, într-o manieră interpretativă de lirism inocent, simbolizează partea bună și neprihănitoare a întregii cohorte de personaje.

L-am lăsat special la urmă pe Daniel Făt, care îmi făcea impresia că știe să rostească replici... Da, nimic de zis, știe să le rostească, dar nu știe să le asculte. Parcă stânjenit de lipsa schimbului rapid de replici, se simte îndemnat să comenteze prin mimică fiecare cuvânt al partenerului. Ceea ce este ușor infantil, excesiv, când nu de-a dreptul supărător.

Și tot la urmă am lăsat supralicitarea comicului de tip circ al „Corului corupților”, care pare decupat dintr-o altă piesă, a altui regizor, și care nu face altceva decât să diminueze efectul întregului spectacol.

Scenografia mi s-a părut interesantă, simplă, dar nici pe departe simplistă și totuși extrem de bogată și ea, la rându-i, în simboluri (vezi dulapul cu păsări răpitoare împăiate).

Coloana sonoră meșteșugit aleasă se armonizează perfect cu ideea spectacolului, dar și cu jocul actorilor, având efectul scontat, mai ales că avem parte de un final apoteotic, iar aplauzele întâmpină fundalul unei mari voci a dramaturgiei mondiale moderne, Eugen Ionesco.

Întregul spectacol este conceput sub semnul Inițiaticului și mi-aș permite să încheie cu un citat adresat atât celor de pe scenă, cât și celor din sală (viitorilor spectatori): „Voū v-a fost dat să cunoașteți tainele împăratiei, dar celorlalți li se vorbește în pilde ca, măcar că văd, să nu vadă, și măcar că aud, să nu înțeleagă...”

MIHAELA HOTEA

Scrisori în tre deschise

1.

Prieten iubit,

Scriu acum cutremurată la gândul că mi-ai putea consacra o fărâmă de idee mie...

E ora patru. Mă domină Galbenul, Iubirea.

Încep Galbenul devine Violet! Vibrația spiritualității, a gândirii.

Ce dar minunat! Ce cale minunată am de urmat!

Noaptea se face zi și Prietenul îmi șoptește: „De ce ești cutremurată?”

Iar eu îi răspund: „Pentru că nu am puterea să suport atâtă lumină, atâtă iubire, atâtă fericire. Pentru că nu aş putea să Fiu!”

Mayya

2.

Iubite dragi,

Nu mă pricep prea bine să-mi cuvânteze inima, să traduc în cuvinte surâsul inimii mele, dar îmi simt brațele căutând, deschizându-se larg, gata să cuprindă întreg Universul.

Am încercat să-ți scriu și-mi tot alunecau cuvintele printre gânduri. A sosit vremea și iată-mă față în față cu tine, râzând, îmbrățișându-te, trăind, fiind.

Bun găsit, iubite dragi!

Mă bucur că te-am găsit, găsindu-mă.

Eu, Mugurul înghețat sub convenții, am fost mânăiat de Soare și am înflorit întru iubire!

Mă bucur, iubite, și îți mulțumesc pentru sărutările, pentru vorbele și pentru zâmbetele care s-au furișat în inima mea, au încolțit și făgăduiesc roade îmbelșugate.

Restul e... Armonie, Iubire, Fericire!

Mayya

Folclor contemporan

Din nou despre perenitatea folclorului

În anii anteriori am publicat în paginile „Cenăzeanului” câteva scrisori în versuri (specie incontestabilă a literaturii populare) izvorâte dintr-un fenomen pe atunci, actual în viața socială a țării: plecările la muncă în străinătate.

În acel articol susțineam că folclorul este un fenomen cultural aflat în cea mai strânsă legătură cu fenomenele sociale sau politice ce au loc în viața unei comunități. și acesta-i adevărul.

Copil fiind, îmi aduc aminte că în preajma casei părintești era un local în care-și dădeau „întâlnire”, la ieșirea din „tura” de serviciu la C.F.R., lucrătorii acestei instituții. Aici poposeau în drum spre casă acari, frânari, manevranți și alți muncitori de la atelierele de reparat material rulant din gară.

Când numărul paharelor se înmulțea, clienții cărciumei cântau:

Vino, Doamne, pe pământ
Să vezi Stalin ce-a făcut.
Ceferiștii-s cu galioane
Și țiganii-s la raioane,
Iar țigăncile, cucoane.

Și aceasta se întâmpla prin anii 1950-1952.

Versurile exprimau o realitate prezentă atunci în viața țării: promovarea unor persoane ce nu erau competente în funcții politice de maximă importanță.

Recent mi-au atras atenția două versuri fredonate de un muncitor. Ele sunau astfel:

Stau cu celularu-n mâna

Nemâncat de-o săptămână.

În nebunia iscată de folosirea pe scară largă, de masă, a acestor aparate de telefonie mobilă, nu putea trece neobservată și neamendată dorința oamenilor de-a dispune de un astfel de obiect, care nu e ieftin defel în actualele condiții financiare.

Prezența aparatelor, atât de frecventă la fiecare pas: pe stradă, în autobuz, în tramvai, în adunări și câteodată chiar în sala de teatru, sunetul lor atât de strident sau voit armonios, dar deranjant, a declanșat apariția acestor versuri. Probabil că mulți dintre posesorii lor au postit îndelungat ca să poată achita prețul unui aparat și al cartelei aferente și aceasta numai pentru a se plimba printre noi cu „celularul” la vedere.

Dar... ce nu face omul pentru o bucată de... cellular!

GHEORGHE DORAN

Fizică, metalizică și un pact cu diavoului

Corina Nani

Ce...

Ce mirare sunt?

Din întâmplare

am apărut

într-o lume înfrigurată.

Ce minune reprezint?

Din căderea în timp

am ajuns

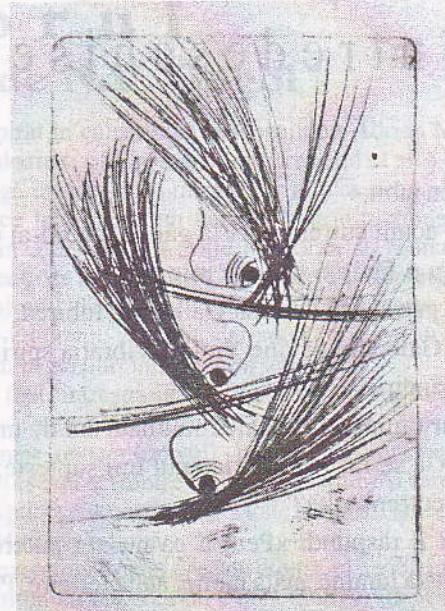
într-o spirală spre ceruri.

Ce nedumerire exist?

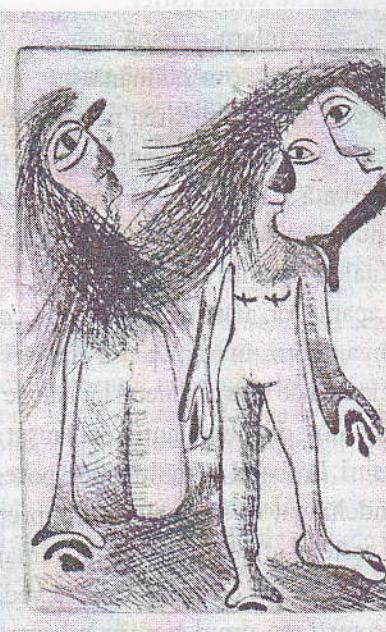
Din tragedia angelică

am ieșit

într-o lume de îngeri căzuți.

Grupajul liric din paginile 6 și 7
este ilustrat cu grafică de
CORINA NANI

Privesc...

Din ruinele
ceții cenușii
privesc
zâmbetul
ca pe o resemnare.

Din castelul
împăienjenit
privesc
lacrimile
ca pe un surâs.

Din tronul
ce-mi ucide trupul,
privesc
timpul
ca pe un supus al meu.

Diana Perian

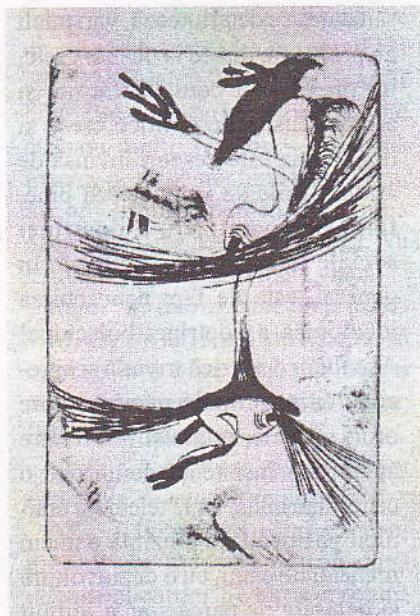
Prima Întâlnire

Te leagă iadul
de pământ
și frunza șterge
rana de pe mâini
când tu, ucis
de acel păcat nesăvârșit
apropiindu-te
vei arunca o floare
pe mormânt
și poate vei zâmbi
zicând:
– Aici am fost odată eu!
și vei pleca
cu nostalgia primei întâlniri.

Lăcrămioara Ghica

Nostalgie

Călătorie în timp
Toamna rece.
Cer cenușiu.
Copilărie uitată
Privesc spre ce va fi
Zâmbet străin.
Priviri amăgitoare
Adolescență pierdută
Totul pare
de necunoscut.

Crizanteme

Crizanteme aprinse-n noapte
S-au destrămat, cântare
Și vibrațiile neantului mut
treceau ca sufletul prin păsări.
Să fi murit, atunci era mai biné!
Crizanteme s-au rupt,
s-au destrămat parfum, lumină și durere.

Atât.

Sunt vie, și-s bolnavă.
Bolnavă de amintiri
Ce lovesc ca niște suliți însângerate
gata să-mi străpungă speranța.

S-au destrămat crizanteme
și ultima amintire s-a pierdut.
– Am biruit!

Cugetare

Mă-nchid în mine
Suflet de copil.
E întuneric
Doamne și nu știu
Să rămân veșnic
Într-o cugetare
Sau să revin
• Să mor de dor și jale
Sau să rămân mereu
În al meu suflet,
Dezlegând firul
Vietii pământești.

Mihaela Hotea:

Pâine și circ

așteptarea unui public depresiv prin sărăcie, dar vioi clevetitor...

Nu putem spune că în ultimii doisprezece ani nu s-au schimbat radical lucrurile. Mai mult, chiar, s-au manelizat. Adică în locul emisiunilor cu pionieri îmbrăcați corect a apărut decolteul virtual și dansul din buric. Corurile care ridicau în slavă partidul și conducătorii au fost schimbate patologic cu elemente de sorginte pornografică în numele libertății artei, iar vulgaritatea seduce pe scena spectacolelor pentru cei mulți, propagând subcultura...

Glumele televizate trec repede în trivial, iar mediocritatea este o ofensivă lentă și cu semne remanente. Oare n-am învățat nimic din acele decenii maculate de o ideologie agresivă? Fiecare își este singur prieten, fiecare își este singur dușman, dar niciodată nenorocirea n-a avut prieteni. Acum este cert că banii găsesc prieteni, iar câinele ar fi cu adevărat cel mai bun prieten al omului, dacă ar avea bani...

Filosofii au înțeles de când lumea că fiecare cuvânt seamănă cu o lacrimă, dar și că ele sunt uneori niște pietre la dispoziția conștiinței, iar șirul lor poate fi o înlănțuire de curcubeu în spasme...

Sigur, omul intelligent face uneori haz de necaz ca să nu se îmbolnăvească de stomac sau de inimă rea, dar nu depășește anumite limite...

Filosofii au înțeles de când lumea că fiecare cuvânt seamănă cu o lacrimă, dar și că ele sunt uneori niște pietre la dispoziția conștiinței, iar șirul lor poate fi o înlănțuire de curcubeu în spasme...

Citesc zilele sau privesc unele emisiuni la televizor și mă mir cât de repede am trecut de la proletcultism la cultul vulgarității. Apoi, dacă ne gândim amintind de o abilitate de tip iezuit, care oricum e de preferat demagogiei prostești pe marginea unui adevăr curat ca lumina zilei. Acest stil seduce prin dedesubturi, dar alarmează și hărțuiește prin suprafața sa.

Cu alte cuvinte, o astfel de atitudine satisfacă așteptarea depresivă a cititorului sau telespectatorului, manipulând lexicul universal al audienței. Cel care scrie așa a intuit

în discuții totul se justifică. Este o economie de piață și oamenii doresc asta, iar comentatorul câștigă priză imediată la public sau la cititor. Sigur, cei care își doresc o astfel de meserie nu au profunzimea necesară pentru a rezista unei perioade mai lungi de istorie. Dar au o calitate: conferă o perspectivă aventuroasă aparențelor și le plasează cu obstinație banalul în sfera conflictualului, fiindcă „așa cer consumatorii”. Oare ce s-ar fi întâmplat cu geniul lui Eminescu dacă ar fi ascultat „cerința” celor peste 80 la sută de sărmani analfabeti ai epocii lui? și atunci era o economie liberă...

Cred că niciodată până în anii aceștia nu s-a manifestat în cultura noastră atâtă vulgaritate și mediocritate convertite în „bunul public” acroșat cerinței de piață și nevoii de „divertisment”. Dar, vorba lui Tolstoi, „cel mai mare dușman al artei este vulgarizarea”. Iar rezultatele le vedem și le simțim când proliferează cultura de tarabă...

Pericolul vine și din faptul că cei care le propagă nu sunt lipsiți de inteligență și abilitate. Bazată pe sofism și logica sentimentului (adică irațional), o asemenea evoluție câștigă o autoritate de masă.

Iar în comportamentul politic este și mai trist. Fiindcă, dacă îl analizăm, găsim elemente clasice din tehnica seducției și mai ales de a estompa minciuna pe fondul unui adevăr parțial.

Sigur, ca delectare, stilul este plăcut mai ales prin ingeniozitatea falselor ipoteze în demonstrație, selectiv, iar manipularea servește unor interese geopolitice exacte, singurul lucru stabil fiind incertitudinea într-o lume a certitudinilor contrafăcute...

„Iarba verde de acasă”

— interviu, mai puțin canonico, cu domnul Manolache Constantin —

Rep.: Domnule Manolache Constantin, vă mirați poate de alegerea redacției de a vă lua un interviu. Vă asigur că ea nu este întâmplătoare, dar... să o luăm cu începutul. Vă rugăm să vă prezentați singur cititorilor.

M.C.: M-am născut în Cenad, unde am urmat școala primară și, cum se zice azi, cursurile gimnaziale. Am plecat în București pentru a parurge un „curs de mică calificare” în meseria de instalator frigotehnist. Cursul a fost organizat de întreprinderea „Frigotehnica” din București. În această perioadă am întâmpinat multe greutăți materiale, fiind departe de casă și de părinți. M-am întors în Banat și am lucrat ca sudor la așa-numitul T.C.I.F., dar deplasările și mai ales munca de sudor m-au determinat să abandonez locul de muncă și să mă întorc în Cenad, unde am muncit ca „țăran cooperator” la fostul C.A.P.

În timp ce lucram pe șantier am întâlnit-o pe actuala mea soție și tot în această perioadă, împreună, am adus pe lume doi copii.

Rep.: Se știe că ați trecut frontieră ilegal în Ungaria. Ce v-a determinat să recurgeți la acest gest?

M.C.: În ultima vreme, înainte de '89, viața devenise insuportabilă. La C.A.P. retribuția era foarte mică. Eu aveam doi copii și o familie cu care locuiam în casa părinților. În plus doream să lucrez în branșă în care mă calificasem, ori în Cenad nu am găsit un astfel de loc de muncă. La noi se lucra rudimentar, iar eu auzisem de condițiile de muncă din Apus. Adunate, toate acestea m-au determinat ca în luna martie 1989 să trec frontieră, singur, cu gândul să câștig cât mai mulți bani și să mă întorc în țară, ca să înjgheb și eu și să trăiesc cu familia mea decent. Am ajuns în țara vecină și am lucrat la M.A.V. O duceam destul de bine, dar... dorul de familie m-a făcut să mă întorc (tot ilegal), cu gândul de a o trece și pe soția mea, urmând ca ulterior să-mi aduc și copiii. În cea de a doua trecere era să se înece

soția și numai norocul ne-a păstrat împreună.

Rep.: Ați rămas a doua oară în Ungaria?

M.C.: Nu. Cu unele peripeții, am ajuns în Austria. Aici am lucrat, la început, ca și croitor într-o întreprindere textilă. Am lucrat, cum se zice, „la negru”. Aici, datorită ne-cunoașterii limbii și faptului că munceam „la negru”, câștigam puțin, dar patronul m-a ajutat și am fost angajat la o firmă auto – făceam curat în mașinile clienților. Vreau să

precizie „nemtească”, fără întârzieri sau absențe. În caz că, din motive obiective, erai obligat să absentezi, trebuia să-l anunți pe patron cu o zi înainte. Puteai să o faci și telefonic. Apoi, munca fizică era ușurată foarte mult de uneltele performante. De exemplu filetul la țeavă se făcea electric. Tu nu trebuia decât să urmărești mașina. În plus, materialele cu care se lucra erau de calitate superioară și se prelucrau ușor. Conta foarte mult calitatea muncii tale. În caz de rebut firma îți retrăgea din salariu valoarea pagubei, fără să discute cu tine. (Notă: Dacă s-ar aplica și la noi această prevedere, unii „maistori” din Cenad ar trebui să-și vândă și cămașa de pe ei ca să achite stricăciunile și risipa de materiale făcută la client. - G.D.)

Rep.: Se putea lucra în particular, după programul de muncă?

M.C.: Da. Dar exigențele erau mari. Orice stricăciune produsă erai obligat să o remediezi pe socoteala ta. Apoi, curățenia la locul de muncă și mai ales ce lăsai în urmă. (Notă: după meșterii noștri trebuie să faci curat o săptămână și tot nu termini. - G.D.) Când mergeai, după programul de muncă de la patron, să lucrezi în altă parte erai obligat să mergi cu uneltele tale. Dacă cereai de la client o sculă, riscai să te trimită acasă.

(Notă: La noi, „maistorul” lucră cu sculele clientului pe care uneori le uită la el. - G.D.) Dacă dispărea ceva, o sculă sau material, erai pedepsit. Despre utilaje, aşa cum v-am mai spus, erau toate la curent electric; adezivii – lucram cu plastic – erau deosebiți și nu puteai să dai greș. (Notă: La noi, „maistorul” lucră cu sculele clientului pe care uneori le uită la el. - G.D.) Dacă dispărea ceva, o sculă sau material, erai pedepsit. Despre utilaje, aşa cum v-am mai spus, erau toate la curent electric; adezivii – lucram cu plastic – erau deosebiți și nu puteai să dai greș.

Rep.: Și totuși v-ați întors în țară. Ce v-a determinat?

M.C.: Dorul. Dorul de părinți, de locurile natale. În plus, am crezut că lucrurile se vor schimba în bine. Dar „binele” acesta nu l-am aflat încă.

Rep.: Vă mulțumesc pentru sinceritatea de care ați dat dovadă și pentru timpul dedicat publicației noastre.

DI Manolache Constantin

spun că cei de acolo, când veneau la firmă pentru curățirea mașinii, se duceau să bea o cafea în timpul cât eu făceam curățenie în mașină. Ei bine, clienții lăsau în mașină borsete cu bani mulți. Nu știu – ca să mă încerce pe mine sau fiind uituci. Erai un om pierdut pentru totdeauna dacă-i dispărea ceva din borsetă. Nu te mai angaja nimeni toată viața.

Rep.: Ați lucrat mult timp aici?

M.C.: Un an. Apoi am început să cunosc mai bine limba și m-am angajat acolo unde doream să lucrez: la instalații sanitare.

Rep.: Ce ne puteți spune despre condițiile de muncă de „acolo”?

M.C.: În primul rând că programul era făcut de patron după nevoile clienților. Se lucra în echipă de doi, la domiciliul clientului. Programul trebuia respectat cu

GHEORGHE DORAN

A CĂZUT CORTINA!

Campionatul 2002-2002 n-a debutat pentru echipa din Cenad sub cele mai bune auspicioase. Începutul a fost chiar catastrofal, cu cele două înfrângeri severe pe propriul teren, ca după patru etape echipa din Cenad să se afle la un „încurajator” – 6 în clasamentul adevărului.

Pe parcursul lucrurilor s-au aşezat în matca lor firească, adică s-au recuperat punctele pierdute acasă, ca la finalul turului echipa cenăzeană să se afle la mijlocul clasamentului, cu „zero” în cel al adevărului și cu un pasiv la golaveraj.

Returul a decurs în aceeași tipare, adică un debut slab și finis în forță, finalul de campionat prințându-i pe cenăzeni pe un loc călduț la mijlocul clasamentului și cu o linie de clasament evident superioară începutului dezastroso de campionat.

După un campionat „cenușiu” și chiar slab, am putea zice, ne punem fireasca întrebare: „se poate mai mult?”! Evident, răspunsul este ambiguu, adică „da” și „nu”.

Prin condițiile oferite jucătorilor, acest loc în clasament este foarte bun, dar prin prisma valorii lotului, evident locul ocupat nu satisfacă. Făcând totalul plusurilor și al minusurilor putem fi mulțumiți cu locul ocupat de echipa noastră la finele campionatului.

A fost o ediție de campionat agitată, dar slabă valoric, cu două-trei echipe care aveau intenții de promovare, două-trei echipe cu grijile retrogradării, restul – „o apă și un pământ”!

În cursul lunii iulie s-a organizat la nivel de comună „Cupa de vară” la minifotbal. Meciurile s-au desfășurat pe terenul școlii generale.

Au participat următoarele echipe: „Gladiatorii”, „Banca”, „Rapid”, „Câinii roșii”, „Venus” și „Oltenii”.

Finala din 21 iulie 2002 s-a disputat între „Gladiatorii” și „Banca”, existând faze foarte frumoase la ambele porți, cu ratări uriașe, cu parade ale portarilor și, evident, cu puțini nervi, dar... totul este trecător, ca în final jucătorii să plece împreună. A câștigat echipa mai bine pregătită, adică „Gladiatorii”, care a avut un portar în mare formă

Fără antrenamente, doar cu trei-patră jocuri de pregătire, ca apoi să se intre direct în focul campionatului, evident calitatea fotbalului practicat a fost în suferință.

Fără bani (eterna poveste) nu se poate face performanță, fără antrenamente nu-i condiție fizică și fără condiție fizică nici exprimarea pe teren nu poate fi decât una precară.

Parcă acea dragoste pentru sport și pentru fotbal în special a dispărut la Cenad; doar o mână de copii mai bat mingea pe terenul de fotbal, restul fiind atras de calculatoare sau televizoare. Nu știu dacă e bine sau e rău pentru copii – este un mare semn de întrebare. Știm că celor mici le e dat să se zbunguipe pe iarbă și în praf, nu să stea lipiți de micile ecrane.

CLASAMENT FINAL al campionatului județean Timiș, serie I

1. Gottlob	28	21	2	5	66-21	65
2. Tricol	28	17	5	6	80-36	56
3. Cărpiniș	28	17	5	6	58-26	56
4. Carani	28	16	3	9	56-52	51
5. Igris	28	14	6	8	54-40	48
6. Valcani	28	14	2	12	62-52	44
7. Sandra	28	13	3	12	65-46	42
8. Cenad	28	13	3	12	51-60	42
9. Cheglevici	28	13	2	13	48-45	41
10. Periam	28	12	3	13	47-43	39
11. Lovrin	28	11	4	13	61-62	37
12. Electrica	28	10	2	16	26-40	32
13. Pindul	28	9	4	15	41-66	31
14. Pobeda	28	6	4	18	29-55	22
15. Beregsău	28	0	0	28	7-104	0

Echipa, în general, a fost un tot unitar, toți jucătorii și-au dat silință, efortul nu a fost drăguț, evident atât cât au putut și au avut condiție fizică.

Evidențiat și totodată golgeterul echipei a fost **Imi Zuh**, care, prin prestația lui, a tras echipa după el.

Echipa a trăit prin bunăvoiețea acelor iubitori de fotbal din Cenad pe care-i știm cu toții, printre care nu trebuie omisă nici Primăria din comună, implicată nemijlocit în susținerea echipei.

Trebuie să ne mulțumim cu o satisfacție „platonică”: echipei câștigătoare (Gottlob), promovată în eșalonul superior, i-am luat 4 din cele 6 puncte puse în joc.

Trebuie să mulțumim și familiei **Erdei (Iani, Bosa și Zoran)** pentru sprijinul acordat pentru acele mese organizate la finalurile meciurilor pe teren propriu; cantina a „căzut”.

Se apropie un nou campionat pe care ni-l dorim mai bun, cenăzenii să fie cât mai sus în clasament, dar pentru acest deziderat este nevoie de implicarea a cât mai mulți oameni „de bine” ai Cenadului. Să facem tot posibilul pentru ca fotbalul din Cenad să nu dispară, să rămână măcar la nivelul actual.

GHEORGHE ANUICHI

P.S. Referitor la articolul din numărul precedent în care aminteam de fotbalistii tată și fiu, spre regretul meu am omis un asemenea cuplu: este vorba de **Păț Silviu și Cristian Scuze, Silvi!**

Cupa de vară la minifotbal

(Pop) și un puncte redutabil – l-am numit pe Păț Cristian, care a și înscris trei goluri.

„Gladiatorii” s-au impus cu scorul de 4-2, conducând la un moment dat cu 4-0, „Banca” revenind puternic spre final, dar... golurile au fost deja punctate. Învinșii au păcătuit printr-un joc eminentamente individualist, deși se știe că la minifotbal succesul se obține printr-un joc simplu, în viteză și cu multe pase, pentru a disloca apărarea

adversă. Pentru învingători au înscris: Crăciun Cesmin (1 gol) și Păț Cristian (3 goluri), iar de la învinși au punctat Radu Călin și Radu Cosmin.

Echipa câștigătoare a fost compusă din jucătorii: Pop, Socol, Roman, Crăciun, Păț, Albu și Harkay.

Dezn de remarcat a fost numărul mare de spectatori, în proporție covârșitoare tineri, grupăți în mici „galerii” ale finalistelor. Sperăm ca și toamna să ne ofere o asemenea competiție, deoarece aceste manifestări au foarte mare aderență la tineret.

GHEORGHE ANUICHI

Scanner social**Teroriștii noștri cei de toate zilele**

În cele ce urmează nu vom vorbi despre oamenii lui Osama bin Laden, nu vom pomeni nici un cuvânt despre alte organizații teroriste care au impreunat mapamondul prin cruzimea atentatelor pe care le organizează, dar mai ales prin spiritul de sacrificiu absurd de care dau dovadă, despre care presa scrisă, vorbită sau vizuală ne țin cu regularitate la curent.

Teroriștii despre care vom scrie nu au gradul de pericolozitate al celor mai sus pomeniți, nu au spiritul de sacrificiu al primilor. Ei trăiesc lângă noi și nu atentează la viețile celor din jur, dar reușesc să ne strice o zi bună, să ne indisponă sau chiar să ne înfurie.

Teroristul nr. 1

Primul tip de terorist este clientul interminabil al localurilor unde „își căștigă existența” tapând pe cine-i iese în cale.

Ți se aşază la masă fără măcar să aibă încuviințarea ta (fiind un client cotidian al bufetului, consideră că încuviințarea ta este de prisos, că doar el este „stăpânul”).

Dacă, așezat în fața ta, ar avea bunul simț să-și consume băutura tăcând, nu ar fi cu nimic deranjant, însă el consideră că este dator să-ți explice

cât este de deștept, de talentat, de harnic, de...

Să nu ai cumva curajul să dai semne de nerăbdare, că vei fi un om pierdut. Se va supăra foc și doar cu mult noroc vei putea ieși din local fără să fii insultat.

Teroristul nr. 2

Este tipul pașnic, aş zice docil, care îți trece pragul casei oferindu-ți spre cumpărare tot felul de obiecte fără nici o valoare de întrebunțare, dar pe care le laudă (nu lipsit de talent!) ca fiind ultima și cea mai nouă descoperire mondială în domeniu.

Probabil obiectele au fost procurate de prin vreun depozit unde aveau un stagiu îndelungat de așteptare și aveau un preț de nimic. Ajunse în mâna lui, prețul ia proporții astronomice, dar, pe măsura refuzului său, acesta scade vertiginos din minut în minut. În cazul în care îi explici că nu te interesează oferta, insistă, insistă și nu pleacă până când, sătul de timpul pierdut cu el, cumpări ceva, numai că să-l vezi afară din casă.

Teroristul nr. 3

Este cel pe care nu ai ocazia să-l vezi la față. El lucră numai la întuneric.

Toată ziua este bolnav de o inexplicabilă somnolență. Lumina zilei îl deranjează. Existența lui începe noaptea, când toată suflarea se odihnește după o trudită zi de muncă. Atunci se trezește, își ia „cuvînțul” curaj și, după date precise dobândite în prealabil, acționează împreună cu alții, pentru că e mult de lucru. Nu e ușor să scoată produsele din pământ, produse muncite de tine, să le curețe (după caz: acolo sau la el acasă), să le sorteze, să le ambaleze și, în zori, cu ce apucă, să ajungă în piețele din Timișoara.

Și aici le vinde cu un preț derizoriu, că tot nu-s muncite.

Este normal să te adrezezi cuiva pentru a-ți recupera paguba. Dacă, prinț-o minune, afli cine este „teroristul”, te adrezezi postului de Poliție și, după anchetarea lor, „teroriștii” sunt puși în libertate și dosarul este înaintat Procuraturii. Dacă procurorul găsește „capete de acuzare” să curs dosarului și urmează calvarul unui interminabil proces, până când, fiindu-ți lehamite de toate, te lași păgubaș.

GHEORGHE DORAN

— va urma —

Curiozități**Cum dorm peștii ?**

Peștii, în funcție de caracteristicile biologice ale speciei și de ritmul de activitate zilnică, au stiluri diferite de a-și refac rezerva de energie atât de necesară.

Studiile efectuate de specialiști în domeniu au identificat orare diferențiate, ca și moduri și tehnici aparte de a se odihni, în funcție de specie.

Astfel, îngerul-de-mare, viețuitoare înrudită cu rechinul, se aşază pe fundul mării și spulberă nisipul cu înnotătoarele pectorale până ce se înveșmântează în întregime. Acest camuflaj îi permite să „doarmă” sau să-și surprindă prada când vrea.

Peștele-chirurg coboară la asfințit spre recifuri, unde își strecoară trupul său aplatizat într-o fisură a recifului, a cărei îngustime va constitui o ascunzătoare greu de descoperit și de cucerit. Alte specii de pești recifieri îmbracă o mantie protectoare pe care o confectionează pe loc, țesând un fel de cocon din fire mucilaginoase.

Crabul-de-nisip somnolează un timp foarte scurt sub un înveliș subțire de sedimente, rămânându-i afară doar globii oculari.

Vânătoare iscusite de noapte, stelele-de-mare dorm ziua. Ele își ghenuiesc brațele, transformân-

du-se într-o mingă. Se trezesc la sfârșitul zilei pentru a porni la vânătoare.

Unii pești dorm înotând în cadrul bancului. Peștii cuprinși de somn se odihnesc în mijlocul bancului, unde sunt ocrotiți de întreaga colectivitate. După ce și-au făcut somnul, ei trec în posturile de veghe activă, alți pești luându-le locul în mijlocul bancului.

Iată câteva specii acvatice și modul lor de a se odihni. Cu siguranță, fiecare specie are modul ei de odihnă, mai mult sau mai puțin protector. Cert este că și peștii dorm.

DIANA PERIAN

MAGAZIN

Maxime

Într-un domeniu unde ai pasiune, poți avea și instinct. Unde nu ai pasiune, e sigur că nu poți avea nici instinct.

Lucian Blaga

Dacă, apucând pe-un drum, îi-ai rupt un picior, nu regretă că nu ai apucat pe un altul, căci nu știi dacă nu îi le rupeai pe amândouă.

Garabet Ibrăileanu

Orice om trebuie să caute pacea atâtă timp cât are speranța de a o obține.

Thomas Hobes

Nu căutați niciodată să faceți uz de autoritate, când puteți recurge la rațiune.

Voltaire

Cea mai reușită acțiune este aceea în care forța a realizat mai puțin, iar rațiunea cel mai mult.

T.E. Lawrence

Răzbunarea este întotdeauna placerea unui suflet mic, slab și fără vlagă.

Juvenal

Nu-i de ajuns să mergi, trebuie să mergi înainte.

Victor Hugo

Vrei viitorul a-l cunoaște, te întoarce spre trecut.

Mihai Eminescu

Invidia

Un Tânăr l-a întrebat pe un rabin:

– Rabinule, care este părerea ta despre invidie?

– Uită-te pe geam, ce vezi? a întrebat, la rândul său, rabinul.

– O femeie cu un copil, o căruță trasă de doi cai și un țăran care merge spre piață, spuse Tânărul.

– Acum uită-te în oglindă, ce vezi?

– Ce-ar trebui să văd? Bineînțeles, pe mine.

– Gândește-te, spuse rabinul, geamul este din sticlă, la fel ca și oglinda. Este de ajuns o foită de argint în spatele sticlei și atunci omul se vede doar pe sine.

În jurul nostru trăiesc oameni care și-au transformat ferestrele în oglinzi. Ei cred că iubesc lumea din afară, dar de fapt se văd pe ei își. Niciodată să nu lăsăm ca geamul inimilor noastre să se transforme în oglindă!

Sponsorizează permanent „Cenăzeanul”

Publicația noastră „trăiește” prin contribuția următorilor iubitori ai Cenadului: Crăciun Nicolae - primar, Stefanovici Vasa - viceprimar, Radu Ioan - secretar, Cornut Gheorghe, Sivacichi Dimitrie, Isac Marius, Fodor Francisc, Vancu Gheorghe, Velcioiu Petru, Saraficean Vasile, Târziu Vasile, Râncioiu Teodor, Ivașcu Gheorghe - consilieri.

BANCURI

Vine la frizer un tip cam che... avea doar patru fire de păr.

– Păi bine, domnule, cum ai vrea să te aranjez?

– Cu cărare pe mijloc, două fire într-o parte și două în celală partă.

Peste un timp îi mai cade omului un fir și se gândește să-și aranjeze iar părul.

– Ei, acum cum îl aranjăm?

– Păi așa zic, cu cărare într-o parte. Când rămâne cu două fire...

– Păi cu cărare pe mijloc, cum altfel?! Dar îi mai cade un fir ... Frizerul:

– În ce parte îl aranjăm?

– Ei, pe asta lasă-l vâlvoi!!! ■

– Care este salutul de bun-venit de pe aeroportul canibalilor?

– Bine ați venit, mâncă-v-aș! ■

– Care este cea mai lungă mașină din lume?

– Trabantul: 3 metri mașina, 10 metri fumul! ■

Doi orbi merg la cinematograf și se aşază în ultimul rând. Peste două minute, unul întreabă:

– Vezi?

– Nu!

– Atunci, hai mai în față!

O profesoară nouă încearcă să predea lecții de psihologie unor copii.

– Cine crede că e prost să se ridice în picioare!

După câteva secunde se ridică un elev. Profesoara î se adresează:

– Tu de ce crezi că ești prost?

– Nu sunt prost, doamnă, dar îmi părea rău să stați numai dumneavoastră în picioare.

Apariția publicației este sponsorizată de Consiliul Local Cenad

Potrivit articolului 106 din Codul penal, responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul informațiilor furnizate de agenții de presă și al personalităților citate, responsabilitatea juridică le aparține.

PUBLICAȚIE EDITATĂ SUB EGIDA SOCIETĂȚII CULTURALE “BANATUL” TIMIȘOARA, FILIALA CENAD

COLEGIUL DE REDACȚIE: GHEORGHE ANUICHI, GHEORGHE DORAN, DANIEL GROZA, IOAN RADU
COLABORATORI PERMANENȚI: LĂCRĂMIOARA GHICA, CORINA NANI, DIANA PERIAN

Adresa redacției: Cenad, nr. 709 A; telefon: (0256) 37 48 78.

Tehnoredactare: Dorin Davideanu

Tiparul executat la

TIPOGRAFIA MARINEASA

Timișoara, str. Mureș nr.34

Tel: 0256.272.379, 0744.205.818

E-mail: gabu@mail.dnttm.ro